

Sv. Václav,
mučedník a dědic země české.

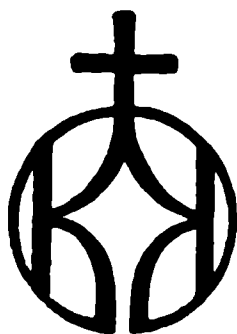

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ

S V. V Á C L A V,
MUČEDNÍK A DĚDIC ZEMĚ ČESKÉ.

DNE 28. ZÁŘÍ.

*** 907 — † 929.**

PRAHA.
NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ.
1934.

»B O J O V N Í C I B O Ž Í«

**Životopisy svatých, blahoslavených a ctihodných
služebníků Božích.**

N A P S A L V Á C L A V K R O N U S.

- č. 1. Sv. Jan z Boha, přítel nemocných
- č. 2. Sv. Vincenc z Paula, apoštol lásky k bližnímu
- č. 3. Sv. Klement M. Hofbauer, apoštol velkoměst. lidu
- č. 4. Sv. Bernardetta Soubirousová, pasačka lurdská
- č. 5. Sv. Gabriel Possenti, vzor a ochránce mládeže
- č. 6. Bl. Petr Julian Eymard, původce nynějšího ruchu eucharistického
- č. 7. Ct. Anna Kateřina Emmerichová, stigmatisovaná služebnice Boží
- č. 8. Bl. Mlada Přemyslovna, ochrankyně čes. nár.
- č. 9. Bl. Jan Sarkander, vzor křest. statečnosti
- č. 10. Sv. Jan Berchmans, ochránce mládeže
- č. 11. Sv. Johana z Arku, statečná Panna Orleánská
- č. 12. Sv. Jan Nepomucký, mučedník zpověd. tajemství
- č. 13. Sv. Efrém Syrský, učitel církevní
- č. 14. Sv. Zita, ochránkyně lidí služebných
- č. 15. Sv. Jan Eudes, původce úcty k Bož. Srdci P. a P. M.
- č. 16. Bl. Ondřej Bobola, bojovník za sjednocení pravoslaví s církví svatou
- č. 17. Sv. Jan Nep. Neumann, první čes. bisk. v Sev. Americe
- č. 18. Sv. Norbert, zakladatel řádu Premonstrátského
- č. 19. Sv. Václav, mučedník a dědic země české
- č. 20. Sv. Prokop, opat a ochránce český
- č. 21. Sv. Lidmila, prvomučednice a matka čes. národa
- č. 22. Sv. Vojtěch, biskup, mučedník a ochránce český
- č. 23. Sv. Antonín, velký divotvorce

VE VYDÁVÁNÍ SE POKRAČUJE!

**Nihil obstat. Mons. Dr. Carolus Vrátný, censor. Imprimatur
Dr. Th. Opatrný, vicarius generalis. Pragae die 12. Martii 1934.
Nr.: 2559.**

Na hradě Libušíně u Smečna narodil se asi r. 907 knížeti českému Vratislavovi a manželce jeho Drahomíři synáček, který na křtu sv. dostal jméno Václav. Chlapečka hleděla si již v útlém jeho mládí zejména babička jeho sv. Lidmila, vštěpujíc mu do útlého srdce lásku k Bohu a k bližnímu.

Kristián dosvědčuje, že Václav jako hoch byl probudilého ducha a bystrého vtipu. Sv. Lidmila dala jej tedy učit se knihám slovanským. Když se brzo naučil »všemu rozumu«, dal jej pak otec Vratislav na školu v Budči, kde se naučil dobře též knihám latinským.

Václav horlivě se také cvičil ve zbrani, především však veliké zalíbení měl v modlitbě a návštěvě chrámu. Něžná mysl a neobyčejná láska k Bohu ho pudila k tomu, že rád přisluhoval knězi při mši sv. a že sám připravoval obětní dary: chléb a víno, požínaje pšenici, peka hostie a lisuje víno z hroznů.

Když bylo Václavovi asi 12 let, zemřel mu otec. Václav jsa prvorozeným jeho synem, byl sice nastolen na kamenný knížecí stolec, stojící před kostelem u sv. Jiří, vlády však se ujmouti nemohl, protože byl nezletilý. Místo něho asi 5 let vládla matka jeho Drahomíř, která pohřichu smutně proslula v tu dobu svou panovačností, svým hýřením s dvořany a zejména úkladnou vraždou, které se dopustila na své tchýni, sv. Lidmile.

Asi r. 925 se jal konečně kněžic Václav v Čechách vládnouti. Mladší bratr jeho, Boleslav, dostal za úděl Pšovsko, kde si v sousedství Zličanů v močálovité krajině hodlal zbudovati pevný hrad, obehnaný hradbou zděnou na maltu. Stav-

bu tu měli provést jeho poddaní. Starostové jejich však Boleslavovi odpověděli, že takový hrad stavěti nedovedou a také nechtějí. poněvadž otcové jejich nic takového nedělali. Boleslav rozpáliv se hněvem, uchopil předního mluvčího za vlasy a uťal mu hlavu. Tím byli ostatní tak přestrašeni, že mu padli k nohám, prosíce ho o milost a konec konců mu hrad podle jeho přání vystavěli.

Docela jiné povahy byl sv. Václav. S poddaným lidem živě cítil a nad nikým se nevyvyšoval. Podle slov Kristiánových byl sirotků, vdov a chudiny, lkajících a raněných neúnavným těшитelem, hladové nasycoval. nahé odíval, nemocné navštěvoval, mrtvé pochovával, hosty a poutníky přijímal jako nejbližší příbuzné, kněze a mnichy ctil jako Pána, bloudícím ukazoval cestu pravdy, zachovával pokoru, trpělivost, tichost a lásku, která všechno převyšuje, násilím a lstí nikomu nic neodnímal.

Václav na počátku své vlády měl postavení velmi těžké, neboť Čechy se podobaly tehdy ostrovu v širém moři, vydanému na pospas bouřím, jež se kvapem se všech stran blížily, jmenovitě z Bavor, Německa, ba i z Moravy, odkud divocí Maďaři vyjížděli na lup a stávali se postrachem všech sousedů.

Václav maje to nebezpečí na mysli, snažil se sjednotiti všechny věrné Čechy proti nepřátelům cizáckým. Zbůjnělí vládkové však v zaslepenosti své hned s počátku chtěli se stůj co stůj vymaniti z jeho područí a tím značně podrývali žádoucí jednotu a svornost v české zemi.

První odboj proti němu zosnoval mocný vé-

voda, Radslav Zlický. Kníže Václav chtěl nechtěl byl nucen vytáhnouti proti němu polem, a u Žitoměřic se měla obě vojska střetnouti. Zbožnému knížeti však zželelo se nevinné krve lidu. Jako pravý otec svého národa a křesťanský hrdina vyzval zrádného Radslava na souboj, vymínuje si, že ten bude budoucně v Čechách pánem, kdo v zápase zvítězí. Zápas sotva započatý skončil vítězstvím Václavovým, neboť Radslav, chystaje se k boji, spatřil znenadání nad přilbicí svatého knížete skvoucí se kříž a po boku jeho dva anděly. Zjevení to postrašilo ho tak, že seskočiv s koně, sv. Václava odprosil a jemu se pokořil. Kníže svatý usmívaje se, odpustil mu slovy: »Vrať se domů spokojen a měj dosti na svém, já tvého nežádám!«

Veliká láska k národu, důvtip státnický a mírumilovnost sv. Václava slavily svůj triumf, když r. 929 král německý Jindřich I. vtrhl s mocným vojskem do Čech až k samé Praze. Vojsko české ovšem nestačilo proti ohromné převaze nepřátel. Měla-li vlast naše býti zachráněna, bylo třeba moudrým a opatrným jednáním získati mocnějšího nepřítele. Sv. Václav toho dokázal, zavázav se k placení starého poplatku, jež Čechové dříve panovníkům německým odváděli. Tak učinil nejmnocnějšího nepřítele neškodným, ba pohnul ho, že mu byl pak důvěrným přítelem, a vlast svou uchránil znova válečných bouří. Pověst vypravuje, že Jindřich I. dojat zbožností Václavovou, zprostil jej pak brzy i smluveného poplatku.

Václav máje pokoj od nepřátel, veškeren zřetel obrátil k povznesení země české. Staral se

horlivě o to, aby všude panovala spravedlnost a láska. Každou nepravost káral a trestal přísně. Jako pravý učedník Kristův pracoval úsilovně k tomu, aby staré pohanské zvyky vykořenil a křesťanskými je nahradil. Dávaje lidu svému dobrý příklad, stal se národu našemu pravým apoštolem.

Mnohým lechům českým však se horlivost a zbožný život sv. Václava nelíbil. Pozastavovali se zejména nad tím, že svatý kníže mnoho času věnuje službě Boží a důchody své vynakládá na konání skutků milosrdných.

Václav zpozorovav to, konal dobré skutky co možná potají. Podle ústního podání navštěvoval pak po denní námaze chrámy obyčejně v noci a zde se horlivě modlil, Nejsvětější svátost oltářní vroucně uctívaje. Také chudým a nemocným za doby noční potravu a léky přinášival, mívaje s sebou zpravidla věrného svého sluhu Podivéna. Jednou prý, když Václav bos se ubíral sněhem ke kostelu, sluha Podivén, ač byl obut, naříkal si, že ho až hrůza zebou nohy. Václav maje s ním soucit, řekl mu, aby krácel jeho šlépějemi. Podivén poslechnuv ho, ihned v nohou pocítil takové teplo, že ho ani snést nemohl.

Avšak ani to nezůstávalo tajno vladyků, kteří nesouce těžko, že jich Václav nehostí, jako činila jeho matka Drahomíř, namluvili ctižádostivému jeho bratru Boleslavovi, že kníže všechny poklady po otci rozhází k prospěchu mnichů a církve.

Boleslav uvěřiv jim, rozhodl se, že Václava úkladně zavraždí. Pražského hradu dobývati si netroufaje, vylákal bratra k sobě za tou zámin-

kou, aby se účastnil dne 27. září výroční památky posvěcení chrámu u sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi.

Sv. Václav, jenž měl ve zvyku o takových slavnostech chrámy navštěvovati, pozvání bratrovo rád přijal, ale tuše nebezpečí, přijel do Boleslavě s vojenskou družinou. Po bohoslužbách vyhověl prosbám bratra a oddal se jízdeckým hrám. Potom zasedl k společné hostině při níž byl znovu jedním svým přítelem varován a dokonce vybídnut, aby sedl potají na koně a prchl do Prahy. Ale dobrosrdečný Václav, v němž podezření usnulo, výstrahy neuposlechl a v Boleslavi zůstal přes noc.

Druhého dne zrána — bylo to v pondělí dne 28. září r. 929 — spěchal Václav do kostela a na cestě se setkal s Boleslavem. Světec vida bratra svého, děkoval mu srdečně za pohostinství. Boleslav však zasyčel zlostně: »Dnes tě chci lépe častovati!« Poté ťal mečem po bratrově hlavě. Václav, jsa neozbrojen, vyrval mu meč a vykřikl: »To ti Bůh odpust', bratře!«

Boleslav se jal v zápětí volati o pomoc. Václav utíkal do chrámu. Právě, když zachytil se kruhu u dveří chrámových, byl spiklenci dostižen a k smrti ubodán. Nevinná krev, jež z těla světce vytryskla a na stěně chrámové se zachytila, dlouho nemohla býti nijak setřena.

Drahomíř, která byla právě v Boleslavi, s pláčem se vrhla na zohavenou mrtvolu umučeného svého syna Václava. Kněz Krastěj, který byl asi přívržencem Václavovým, pokryl tenkým plátnem mrtvé jeho tělo, které pak za modliteb kněze Pavla bylo pohřbeno v kostele boleslavském.

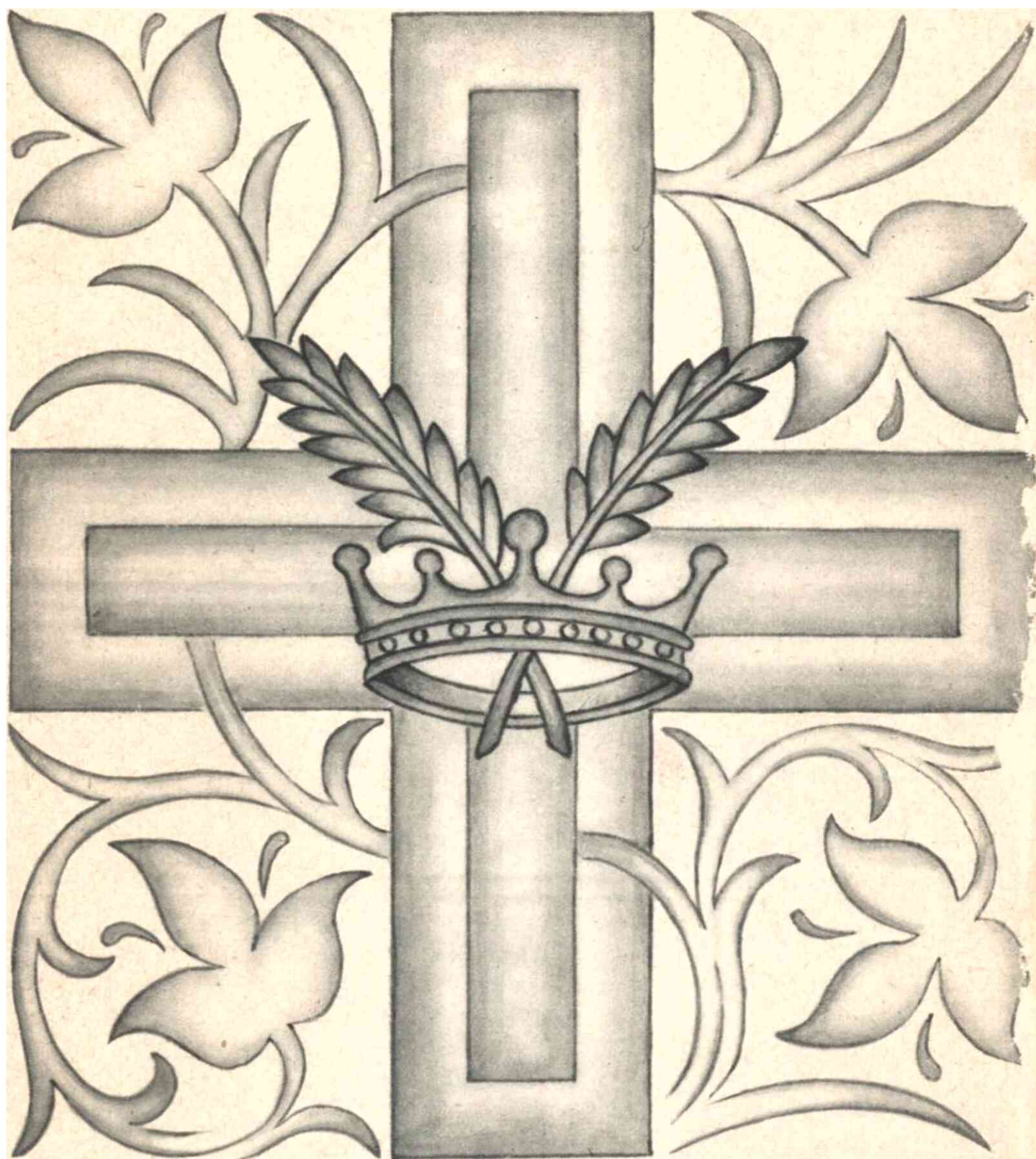
Lid český, dověděv se o smrti milovaného svého knížete, počal ho ihned uctívati jako světce, mučedníka a mocného přímluvce u Boha. Když pak po třech letech dal kající Boleslav ostatky sv. Václava slavně převézt do Prahy k sv. Vítu, putoval lid český tam k němu ze všech končin naší vlasti, aby ve všech svých potřebách si vyprosil u něho pomoci. Knížata a panovníci kladli obraz jeho na mince, pečeti a korouhve své; množství chrámů i oltářů bylo postaveno k jeho počtě po všech krajích; ano vše, co národ chtěl ve své cti míti, to až podnes zvykl si nazývati »svatováclavským«. Úcta, láska a důvěra všech věrných Čechů k otcovskému, statečnému a apoštolskému knížeti, sv. Václavu, rok od roku, století od století, stále vzrůstala, a žádná bouře jí nedovedla vyhladiti a bohdá nikdy nevyhladí.

Uctívajíce zbožně sv. Václava, volejme s Balbínem: »Svatý Václave, mučedníku Kristův, jediný dědici země české, oroduj za nás a nedej zahynouti nám ani budoucím!«

»Co prospěje člověku, byť celý svět získal, život věčný však ztratil.«

(Mat. 16, 26.)

B O J O V N Í C Ě B O Ž

N A P S A L V Á C L A V K R O N U S

S E Š I T 19

C E N A 50 H A L .